

Verborgen 'geheim' in Het Schip

Zaterdag films
en rondleidingen
bij 't Hoefslag

BARNEVELD - Op het eerste gezicht is Het Schip, een boerderij aan de Wencopperweg in Barneveld, alleen maar oud en vervallen. Er staat een groot hek omheen en het uitzicht is beperkt doordat de vuilnisbelt om het huis heen is gebouwd. Voor de meeste ramen is een grote houten plaat getimmerd en de verf bladdert van de kozijnen af. Ruim vijftien jaar hebben hier studenten gewoond. Binnen zijn daar duidelijk sporen van te zien; posters hangen nog in de kamers, wanden zijn volgeschreven met teksten en wasbakken zijn van de muur gesloopt. Temidden van deze chaos is Gert Jan van Elten, namens Oud Barneveld en Voorthuizen Bevrijding 1945, op zoek naar sporen uit het verleden. Met succes.

Gert Jan van Elten (rechts) en Gijs Donkersteeg voor boerderij Het Schip aan de Wencopperweg.

Achter een klein deurtje in een van de kamertjes op de bovenverdieping is een verborgen ruimte. Hier zitten twee raampjes verstopt die volgens Van Elten tijdens de oorlog van groot belang waren. Vroeger zaten de raampjes precies op ooghoogte en kon men vanaf daar de hele omgeving in de gaten houden. Nu geven de ze geen overzicht meer; de ene is dicht gemetseld en over de andere zitten dakpannen.

Vanaf deze plek zou met een zender contact kunnen zijn gelegd met 'Londen', waar het gecoördineerde verzet zat. De Duitsers mochten het radioverkeer absoluut niet opmerken. Om ervoor te zorgen dat dit niet zou gebeuren werd iemand met een mestvork het land op gestuurd. Wanneer de Duitsers te dichtbij kwamen, liet hij het landbouwgereedschap vallen. Dan wist degene die aan het zenden was dat hij moest stoppen. Op deze manier was de pakkans nihil. „Jan van Vliet, in die tijd knecht op Het Schip, heeft me dit verteld”, aldus de Voorthuizenaar. Vanaf 1943 was Het Schip een

centrum van verzet en spionage. Het grootste gedeelte van de tijd werd vanuit boerderijen in de buurt contact met Londen onderhouden, maar soms gebeurde dit ook vanuit Het Schip.

Van Elten: „Men ging er altijd vanuit dat dit gebeurde in een kippenhok, maar dat klopt niet met de informatie in een artikel uit het Parool van maandag 24 december 1945. Het is me nooit helemaal duidelijk geworden hoe dit kon. Dit heeft me altijd gefascineerd en toen ik een aantal weken geleden de sleutel kreeg van de huidige eigenaar van de boerderij, Henk Vink, ben ik gelijk op zoek gegaan naar de verborgen ruimte.” Hij deed dit samen met Gijs Donkersteeg van Oud Barneveld.

Gert Jan van Elten is altijd al geïnteresseerd geweest in het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog in Voorthuizen en omgeving. „Als 16-jarige jongen heb ik de opmars van de Canadezen van dichtbij meegemaakt.”

Dit heeft diepe indruk op de 82-jarige Voorthuizenaar gemaakt. „Al die tanks en de

gevechten vergeet je niet zomaar.” Aan het begin van de oorlog woonde Van Elten in de buurt van Het Schip aan de Wencopperweg. Hij maakte mee dat de heren Hammer en Smit vanuit Den Haag in Het Schip kwamen wonen. „We mochten altijd bij hen bellen, aangezien ze de enigen in de buurt waren met een telefoon.” Verder contact had de buurt niet met de beide heren. Waarschijnlijk is juist deze locatie uitgekozen, omdat het achteraf ligt, maar centraal in het land én langs de spoorlijn richting Duitsland.

Na Dolle Dinsdag, op 5 september 1944, vluchtten veel NSB'ers richting het oosten. Dit deden ze onder meer per trein.

Van Elten: „Die trein reed langs Het Schip. Mogelijk hebben marinisten doorgegeven dat de trein naderde, want een paar kilometer verder werd deze beschoten door een Britse Spitfire. Er zijn toen 22 doden gevallen en 12 mensen raakten gewond. Alle bagage was helemaal aan flarden geschoten en verbrand.”

De boerderij met de geheime zendruimte is zaterdag 16 april

De verborgen zendruimte.

te bezichtigen. In partycentrum 't Hoefslag, op steenworp afstand van de boerderij, zijn vanaf 10.00 uur doorlopend films te zien met ooggetuigenverslagen van de bevrijding. Vanuit 't Hoefslag verzorgen Oud Barneveld en Voorthuizen Bevrijding 1945 rondleidingen in boerderij Het Schip.